

احتمال ورود واکسن «پنوموکوک» و «روتاویروس» به برنامه واکسیناسیون کشوری از سال ۱۴۰۲

رئیس اداره بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن وزارت بهداشت از احتمال ورود دو واکسن «پنوموکوک» و «روتاویروس» به برنامه واکسیناسیون کشوری از سال آتی خبر داد...

رئیس اداره بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن وزارت بهداشت از احتمال ورود دو واکسن «پنوموکوک» و «روتاویروس» به برنامه واکسیناسیون کشوری از سال آتی خبر داد و گفت: در تلاشیم ضمن تامین اعتبار در بودجه سال آتی برای واردات این واکسن‌ها، در عین حال بتوانیم به تولید داخلی این دو واکسن برسیم تا از سال آینده به برنامه واکسیناسیون کودکان زیر یک سال اضافه شوند.

دکتر سید محسن زهرایی در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به اینکه پنوموکوک یکی از باکتری‌هایی است که افراد از اوایل دوران کودکی با آن مواجهه پیدا می‌کنند، گفت: این باکتری می‌تواند در ناحیه حلق کلونیزه شود و مدتی در مجرای تنفسی فوقانی فرد وجود داشته باشد. در واقع مواجهه با آن ضرورتاً به معنای بیمار شدن فرد نیست.

او با اشاره به اینکه پنوموکوک انواع و سوش‌های متفاوتی دارد، تصریح کرد: پنوموکوک سروتایپ‌های متعددی دارد که ممکن است بیماری‌های متفاوتی داشته باشند. برخی تمایل به تهاجم و بیماری‌زایی بالاتر دارند. گروه‌های سنی کودکان زیر ۵ سال، گروه سنی سالمندان بالای ۶۵ سال، افراد دارای بیماری‌زیمینه ای، ضعف سیستم ایمنی، شکستگی قاعده جمجمه، کسانی که طحال خود را برداشته‌اند، بیماران پیوندی و... در معرض ابتلا به عفونت‌های جدی و شدیدتر پنوموکوک هستند.

چرایی بروز همزمان آنفلوآنزا و پنوموکوک

وی در خصوص بروز همزمان پنوموکوک و آنفلوآنزا، بیان کرد: احتمال بروز عفونت‌های دیگر به دنبال ابتلا به آنفلوآنزا افزایش می‌یابد. در واقع یکی از عوارض جدی آنفلوآنزا بروز سینه‌پهلو یا پنومونی است که می‌تواند در اثر خود ویروس آنفلوآنزا یا ابتلای همزمان به عفونت‌های باکتریایی ایجاد شود که یکی از باکتری‌های اصلی که به دنبال عفونت آنفلوآنزا می‌تواند سبب عفونت ریه شود، پنوموکوک است. با توجه به اینکه طی دو ماه گذشته شاهد افزایش موارد آنفلوآنزا در کشور بودیم طبیعتاً عوارض عفونت‌های تنفسی می‌تواند بیشتر دیده شود که یکی از آنها که می‌تواند قابل انتظار باشد بروز عفونت پنوموکوکی است.

زهرایی با اشاره به اینکه پنوموکوک می‌تواند عفونت‌های گوناگونی در بدن ایجاد کند، اظهار کرد: علاوه بر بروز پنومونی (عفونت ریه) می‌تواند سبب بروز عفونت جریان خون، عفونت موضعی در مغز، قلب، مفاصل و... شود.

انواع واکسن‌های موجود پنوموکوک

او با بیان اینکه علیه باکتری پنوموکوک ۲ نوع واکسن وجود دارد، بیان کرد: یکی از انواع واکسن، پلی‌ساکارییدی است که سال‌ها است در دنیا استفاده می‌شود. نوع دیگر واکسن کنژوگه است که این واکسن‌ها می‌توانند در سنین پایین زیر دو سال هم تزریق شود که ایمنی‌زایی خوبی هم دارد. از آنجایی که پنوموکوک انواع متعددی دارد، در واکسن‌های مختلف کنژوگه که کارخانه‌های مختلف تولید می‌کنند می‌توانند بر حسب توانمندی تعداد سروتایپ‌های متفاوت و بیشتری در واکسن را تحت پوشش بیاورند. واکسن‌هایی که اکنون در بازار ایران و جهان وجود دارد، واکسن‌های ۱۰ و ۱۳ ظرفیتی پنوموکوک است. منظور از ظرفیت این است که مثلاً واکسن ۱۳ ظرفیتی ۱۳ سروتایپ رایج از باکتری را پوشش می‌دهد. افراد با توصیه پزشک می‌توانند این واکسن‌ها را از بخش خصوصی تهیه کرده و تزریق کنند.

وی افزود: طبق اطلاعات بنده برای سال جاری سه نوع واکسن پنوموکوک وارد شده است و در بازار دارویی کشور موجود است. وی به برنامه وزارت بهداشت برای تولید واکسن پنوموکوک اشاره کرد و گفت: این مهم با این هدف دنبال می‌شود که بتوانیم همه بچه‌ها را تحت پوشش برنامه واکسیناسیون پنوموکوک ببریم و چند سال است که این کار را دنبال می‌کنیم؛ هرچند که می‌دانیم با تاخیر و عقب ماندگی در این برنامه مواجه هستیم.

سرانجام تولید واکسن پنوموکوک و روتاویروس به کجا رسید؟

رئیس اداره بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن وزارت بهداشت، ادامه داد: در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ با تصویب مجلس شورای اسلامی ۱۰۰ میلیون دلار مصوب شد تا برای تولید دو واکسن پنوموکوک و روتاویروس هزینه شود که این دو واکسن به برنامه واکسیناسیون کودکان کشور اضافه شود. به دنبال این مصوبه مقرر شد تا انستیتو پاستور ایران تولید این دو واکسن را دنبال کند. به هر دلیلی هنوز تولید داخلی این دو واکسن به سرانجام نرسیده است و می‌خواهیم به موازات اینکه در تلاش هستیم تا در بودجه سال آتی اعتبار مورد نیاز برای واردات این واکسن‌ها را تامین کنیم، در عین حال بتوانیم به تولید داخلی پنوموکوک و روتاویروس برسیم تا از سال آینده این دو واکسن به برنامه واکسیناسیون کودکان زیر یک سال اضافه شود تا قدمی رو به جلو برای ارتقای سلامت کودکان برداریم.

وی افزود: طی سال‌های ۹۹ و ۱۴۰۰ عملاً درگیر کرونا بودیم و این امر می‌تواند دلیل مهمی برای عقب ماندگی از برنامه تولید واکسن پنوموکوک و روتاویروس باشد. بر اساس اطلاع فعلی بنده اما انستیتو پاستور طی امسال تلاش زیادی انجام داده است تا پروژه تولید این دو واکسن به سرانجام برسد. ان شاءالله بتوانیم این دو واکسن را از سال آینده به برنامه واکسیناسیون کودکان اضافه کنیم. اما باید بدانیم که فرایند تولید واکسن پیچیده است و نیازمند تکنولوژی خاص خود است.

او در توضیح واکسن روتاویروس، بیان کرد: روتاویروس اصلی‌ترین عامل اسهال‌های ویروسی کودکان است.

تزریق همزمان واکسن پنوموکوک و آنفلوآنزا منعی ندارد

وی در پاسخ به این سوال که آیا امکان تزریق همزمان واکسن آنفلوآنزا، پنوموکوک و کرونا وجود دارد یا خیر؟، بیان کرد: فاصله زمانی نیاز نیست و قابلیت تزریق همزمان وجود دارد درواقع واکسن پنوموکوک تداخلی با واکسن های کرونا و آنفلوآنزا ندارد. ایمنی حاصل از تزریق واکسن پنوموکوک کنژوگه بلندمدت است و عموماً دیگر نیازی به تکرار تزریق واکسن وجود ندارد، مگر اینکه افراد دچار نقص ایمنی بوده یا در سنین بالایی باشند. در گروه سنی بالاتر از کودکان معمولاً ترکیب تزریق دو واکسن پنوموکوک کنژوگه و پلی ساکارید توصیه می شود.

کاهش مقاومت میکروبی به دنبال تزریق واکسن پنوموکوک

زهرایی با اشاره به اینکه تزریق واکسن پنوموکوک در کاهش مقاومت میکروبی موثر است، تصریح کرد: وقتی بتوانیم با روش پیشگیری اولیه یعنی واکسیناسیون با باکتری پنوموکوک مقابله کنیم تا حد زیادی از بار بیماری پنوموکوک کم می شود و طبیعتاً عفونت های ناشی از این باکتری هم کاهش یافته و در نتیجه پزشکان در موارد بستری یا سرپایی بیماری، کمتر با این میکروارگانیسم مواجه می شوند. به دنبال این موضوع تجویز آنتی بیوتیک کاهش یافته و در نهایت ریسک پیدایش موارد مقاوم به آنتی بیوتیک نیز کاهش می یابد.